

Social bedömning - vägledning

När ska mallen användas?

- I alla ärenden där det görs en fyrkompetensutredning som underlag för prövning av om barnet/eleven har rätt att tas emot i grund- eller gymnasiesärskolan.

Att tänka på

- Syftet med den sociala bedömningen är att redovisa om det finns sociala orsaker och bakgrundsfaktorer som är av sådan karaktär att de kan förklara barnets skolsvårigheter. Detta innebär att både barnets hemmiljö och skolmiljö behöver beskrivas.
- Om kurator i samtal med barn, vårdnadshavare eller annan person får veta något som väcker frågor eller funderingar som i sin tur kan påverka den slutliga bedömningen bör kurator utreda mer kring detta. Observera dock att bedömningen inte behöver vara så omfattande att det liknar en uppsats.
- Kom ihåg att det är viktigt att barnet ges möjlighet att komma till tals. Om det finns kommunikationssvårigheter är det lämpligt att använda bildstöd eller ge barnet möjlighet att uttrycka sig på annat sätt, exempelvis genom att rita eller peka på bilder.

Att fylla i mallen

- Läs igenom och bekanta dig med mallen innan du börjar fylla i den.
- Använd denna vägledning som stöd när du fyller i mallen.
- Använd de rubriker och underrubriker som finns i mallen och fyll i information under rätt rubrik. Inga rubriker får tas bort eller flyttas.

Börja med att ange barnets/elevens personnummer, namn, förskola/skola, avdelning/klass samt kontaktinformation till vårdnadshavare. Ange ansvarig utredare med namn, titel och telefonnummer.

I det följande anges vad som ska fyllas i under respektive rubrik i bedömningsmallen.

Anledning till utredning

Välj en av nedan meningar.

- För barn i förskolan välj ”*Barnet (ange namn) har trots särskilt stöd svårt att tillgodogöra sig verksamheten i förskolan*”.
- För elever i skolan (inklusive förskoleklassen) välj ”*Barnet (ange namn) har trots extra anpassningar och särskilt stöd svårigheter att fullgöra sin skolgång*”.

Om ingen av meningarna är relevant beskriv istället anledning till utredning med egna ord.

Den andra meningen är förutbestämd.

Bedömningens syfte

Är förutbestämt. Ange barnets namn.

Frågeställning

Är förutbestämt. Ange barnets namn.

Genomförande

Beskriv under vilken period utredningen genomförts, hur den gått till samt vilka som har medverkat. Det måste framgå om tolk har använts.

Om det är svårt att kommunicera med barnet kan det vara lämpligt att göra en observation av barnet, se rubriken ”Observation” längre fram.

Om barnet av någon anledning inte deltagit i utredningen så måste det framgå, samt en beskrivning om varför barnet inte deltagit.

Föräldrarnas beskrivning av barnets sociala situation i förskolan/skolan och på fritids

Beskriv barnets sociala situation i förskolan/skolan och på fritids ur förälders perspektiv. Använd nedan punkter för att säkerställa att du får med all information av relevans.

- Nuvarande skolsituation
Föräldrarnas uppfattning om barnets situation i förskolan/skolan i allmänhet, barnets trivsel. Hur går skolarbetet, hur hanteras läxor.
- Tidigare insatser från förskolan/skolan
Barnets bakgrund avseende sociala omständigheter som föranlett någon insats från förskolan/skolan, t.ex. om barnet utsatts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, eller andra insatser såsom stöd från exempelvis kurator, Socialtjänsten eller habiliteringen. Om något sådant inte har förekommit ska det anges.
- Barnets sociala situation, integrering i barngruppen/klassen och sociala relationer till barn och vuxna i förskolan/skolan
Finns några extra viktiga personer (vuxna eller barn) i barnets närhet? Vilka umgås barnet med? Kamrater? Får barnet vara med andra barn på lektioner och raster? Samspel, konflikter, missförstånd.
- Tankar om framtida skolsituation
Beskriv om föräldrarna har några tankar eller önskemål kring barnets framtida skolgång.
- Övrigt
Om det exempelvis finns annan historik från förskola, skola eller fritids som anses vara relevant för bedömningen.

Föräldrarnas beskrivning av barnets sociala situation i hemmiljön och på fritiden

Beskriv barnets sociala situation i hemmiljön och på fritiden ur förälders perspektiv. Använd underrubrikerna och stödorden för att säkerställa att du får med all information av relevans.

Barnet

- Barnets första år
Anknytning, utveckling, hälsa, eventuella trauman.
- Tidigare händelser av betydelse i barnets liv
Beskriv tidigare sociala händelser som ägt rum i barnets liv och som har eller kan ha påverkat dess möjlighet till utveckling, samt hur föräldrar beskriver att händelserna påverkar barnet idag. Om det inte finns några sociala händelser av större betydelse ska det anges.

- Barnets fungerande i vardagen och barnets behov
Beskriv hur barnet fungerar i vardagliga situationer. Beskriv också hur barnets behov av grundläggande omsorg, stimulans, känslomässig tillgänglighet, trygghet och säkerhet i hemmet tillgodoses.

Familj och relationer

- Familjens sammansättning
Hur ser familjen ut, föräldrar, syskon, andra närstående.
- Föräldrarnas bakgrund
Var är de födda, uppväxt, traditioner.
- Föräldrars och syskons hälsa samt relationer
Hälsa, eventuella sjukdomar, relation mellan syskon, föräldrarollen, uppfostran.
- Familjenätverk och barnets sociala relationer
Släkt och kontakt med denna, några andra personer som är extra viktiga för barnet. Barnets kamrater.

Boende och ekonomi

- Boendet
Hur bor familjen, hur fördelas arbetet i hemmet mellan föräldrarna.
- Föräldrarnas sysselsättning och ekonomi
Utbildningsbakgrund, nuvarande sysselsättning, försörjning.

Fritid och övrigt

- Fritid
Beskriv barnets och familjens fritidsintressen och/eller andra aktiviteter som brukar genomföras.
Beskriv också barnets internetvanor och användning av digitala verktyg såsom mobil, dator, surfplatta.
- Övrig information av betydelse
Ange om det finns något ytterligare som framkommer i samtalet med föräldrarna och som är relevant för bedömningen.
- Finns det något som föräldrarna uttryckligen vill ha hjälp med?

Förekomst av sociala faktorer hos föräldrar/närstående till barnet?

Ange om något av följande finns hos föräldrar eller närstående och hur det kan påverka barnet. Ange även om inget av nedan är aktuellt.

- Arbetslöshet
- Psykisk ohälsa
- Neuropsykiatriska svårigheter
- Intellectuell funktionsnedsättning
- Allvarlig sjukdom eller skada
- Dödsfall
- Våld
- Alkohol och andra droger
- Frihetsberövande
- Allvarliga konflikter vid exempelvis separation

Barnets uppfattning om sin sociala situation i förskolan/skolan och på fritids

Beskriv barnets egen uppfattning om sin sociala situation i förskolan/skolan och på fritids. Använd nedan punkter för att säkerställa att du får med all information av relevans.

- Nuvarande skolsituation
Barnets uppfattning om sin situation i förskolan/skolan i allmänhet, barnets trivsel. Hur går skolarbetet, hur hanteras läxor.
- Tidigare insatser från förskolan/skolan
Beskriv sociala omständigheter som föranlett någon insats från förskola/skolan, t.ex. om barnet utsatts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, eller insatser så som kuratorsamtal eller orosanmälan till Socialtjänsten. Om något sådant inte har förekommit ska det anges.
- Barnets sociala situation, integrering i barngruppen/klassen och sociala relationer till barn och vuxna i förskolan/skolan
Finns några extra viktiga personer (vuxna eller barn) i barnets närhet? Vilka umgås barnet med? Kamrater? Får barnet vara med andra barn på lektioner och raster? Samspel, konflikter, missförstånd.
- Tankar om framtida skolsituation
Beskriv barnets tankar om sin framtida skolgång.

Barnets uppfattning om sin sociala situation i hemmiljön och på fritiden

Beskriv barnets egen uppfattning om sin sociala situation i hemmiljön och på fritiden. Använd underrubrikerna och stödorden för att säkerställa att du får med all information av relevans.

Familj och relationer

- Familjens sammansättning
Hur ser familjen ut, föräldrar, syskon, andra närstående.
- Föräldrars och syskons hälsa samt relationer
Eventuella sjukdomar, relation mellan syskon, relation till föräldrar/uppfostran.
- Familjenätverk och barnets sociala relationer
Släkt och kontakt med denna, några andra personer som är extra viktiga för barnet. Barnets kamrater.
- Familjens boende
Hur bor familjen, hur fördelas arbetet i hemmet mellan föräldrarna.

Barnet

- Barnets behov
Hur uppfattar barnet att dess behov av grundläggande omsorg, stimulans, känslomässig tillgänglighet, trygghet och säkerhet i hemmet tillgodoses? Kan barnet prata med sina föräldrar om något känns jobbigt?
- Tidigare händelser av betydelse i barnets liv
Beskriv tidigare sociala händelser som ägt rum i barnets liv och som har eller kan ha påverkat dess möjlighet till utveckling. Om det inte finns några sociala händelser av större betydelse ska det anges.

Fritid och övrigt

- Fritid
Beskriv barnets och familjens fritidsintressen och/eller andra aktiviteter som brukar genomföras.
Beskriv barnets uppfattning om sina internetvanor och användning av digitala verktyg såsom mobil, dator, surfplatta.
- Övrig information av betydelse
Ange om det finns något ytterligare som framkommer i samtalet med barnet och som är relevant för bedömningen.
- Finns det något som barnet uttryckligen vill ha hjälp med?

Observation

Beskriv om barnet har observerats. Observation är lämpligt i de fall barnet har svårt att kommunicera, men kan även vara relevant i andra situationer utifrån kurators bedömning. Vid observation bör det framgå i vilken miljö och vid vilket tillfälle barnet har observerats. Ange vilka iakttagelser som gjorts avseende barnets förmågor att klara sig själv, söka kontakt med andra och att samspela. Om någon observation av barnet inte genomförts ska det anges varför (om det inte redan gjorts under rubriken ”Genomförande”).

Insatser från andra myndigheter

Ange om det finns eller har funnits sociala omständigheter som föranlett någon insats. Om något sådant inte har förekommit ska det anges.

Analys

Analysera uppgifterna som framkommit.

I analysen uttrycker kuratorn sina egna reflektioner i relation till den insamlade informationen samt eventuell observation som gjorts. Nedan frågor kan med fördel användas som stöd i analysen:

- Hur kan den insamlade informationen förstås?
- Är föräldrarnas och barnets bild av barnets sociala situation samstämmiga?
- Vad består eventuella olikheter i och hur kan de förklaras?
- Är det något som är extra viktigt att ta hänsyn till vid den slutliga bedömningen?
- Vad behöver barnet för att utvecklas?
- Har föräldrarna förmåga att ge barnet det stöd det behöver i vardagen? Behöver föräldrarna stöd för att i sin tur kunna stötta barnet?
- Vad kan skolan göra för att barnet ska få de bästa förutsättningarna att fortsätta utvecklas?

Bedömning

Ange om det finns några bakgrundsfaktorer eller sociala orsaker som bedöms kunna förklara barnets skolsvårigheter eller inte genom att kryssa för något av alternativen.

Om första alternativet väljs kan man fylla på med mer information under det valda alternativet vid behov.

Om andra alternativet väljs **måste** man motivera vilka bakgrundsfaktorer eller sociala orsaker som gör att man kommit fram till den aktuella slutsatsen.

Kommunicering

Beskriv på vilket sätt (skriftligt/muntligt) och när utredningen har kommunicerats med vårdnadshavare samt vårdnadshavares eventuella synpunkter. Observera att bedömningen är fristående i förhållande vårdnadshavares synpunkter.

I samband med kommunikeringen ska vårdnadshavarna tillfrågas om samtycke till att övriga professioner inom skolans elevhälsa får ta del av den sociala bedömningen. ”Kommunicering och samtycke” återfinns som ett eget blad sist i mallen för den sociala bedömningen.

Ansvarig för den sociala bedömningen

Ange datum, namn och titel. Underteckna bedömningen när den skrivits ut.

För frågor om mallen, kontakta Kicki Rundqvist eller Kristina Åström.

I tjänsten

Kristina Åström
Planerare
Mottagande i särskolan
019-21 32 53

VÄGLEDNING